

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner névelvétel és rendeléskor irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutóbbban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1895. évi augusztus II-én.

32. szám.

Versecz 1895. aug. 11-én.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr az 1895. évi VIII. t. cz. rendelkezésének megfelelőleg felhívást bocsátott ki Magyarország gazdaközönségéhez a mezőgazdasági statisztikai összeírás tárgyában. Midőn e nagyfentosságú felhívást alább szóról-szóra közöljük, nem mulaszthatjuk el a miniszter úr Ő Nagyméltóságát ez ügy országunkra, mint a külföldre is fontos intézkedéseért üdvözölni.

A magyar gazdaközönségre kimérhetetlen haszon háramlik a mezőgazdasági viszonyok pontos, áttekinthető statisztikájából, mert a számokkal kifejezett gazdasági képről mindenki könnyűséggel olvashatja le a mezőgazdaságunk fény és árnyoldalait, bel és külterjedelmét, sok — vagy esetleg egyoldalúságát, mindenki egyszerre látja, miben van túlprodukczió s mit lehetne a nagyobb jövedelem biztos kilátásával jövőben termelni s így könnyen maga állapíthatja meg a keretet, melyben mezőgazdaságunknak jövőben mozogni kell, hogy úgy az egyesre, mint az országra nézve üdvös legyen. E kérdést oly fontosnak tartjuk, hogy nem tartottuk fölöslegesnek lapunk tárczarovatában is vele foglalkozni, visszaadva a »Magyar Ujságnak« egyik kitűnő írójának tollából származó cikkét, melyre a t. olvasóközönség figyelmét felhívjuk.

De a külföldre nézve is becsesek lesznek e statisztikai adatok, mert ha igaz, hogy a különböző kulturális tényezők kölcsönös hatással vannak egymásra, úgy a mezőgazdasági statisztika mindenestre hivatva leend hazánk kulturális képét a külföld előtt kiegészíteni, teljessé tenni. A külföld képes lesz megítélni hazánk termőképességének értékét, s tudva azt, mit várhat országunktól, mit nem, tisztultabb belátással s így nagyobb bizalommal köti velünk üzleteit, mik mindkét fél javára válnak.

T. Gy.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter úr felhívása Magyarországi gazdaközönségéhez.

931/1895 eln. sz. Az 1895. évi VIII. t. cz. a folyó évi november hó 20- és 30-ika közt Magyarország területén általános mezőgazdasági statisztikai összeírást rendelt el. Nemcsak a kormány óhajta volt ez, hanem hazánk gazdaközönségének is évek óta hangoztatott kívánsága.

A tengerentúli nagy gabonatermesztő országok versenye s a termények árának rendkívüli hanyatlása Európaszerte, évről-évre nehezebbé teszi a mezőgazdaság helyzetét. Súlyosan érezzük mi is ezt a válságot s a kormány és a társadalom vállvetett erőfeszítésére van szükség, hogy megállhassunk a mostani viszonyok között s megvethessük a mezőgazdaság újabb virágzásának alapját.

De arra, hogy helyesen tűzzük ki a célt s jól válaszszuk meg az utakat és módokat a helyzet javítására, szükségünk van a hazai viszonyok és állapotok beható, alapos megismerésére, a mit azonban nem érhetünk el másképp,

mint egy lelkiismeretes, pontos, részletes statisztikai összeírás segítségével.

Belátta ezt a mezőgazdasági érdekek minden igaz barátja és illetékes képviselője; belátták legkiválóbb gazdáink, belátták a gazdasági egyesületek, belátta a kormány. A törvényhozás pedig áldozatot nem kimélve, pártkülönbség nélkül, ritka egyértelműséggel szavazta meg a nagyterjedelmű adatgyűjtés és feldolgozás költségeit.

Lesz-e haszna az áldozatnak? Lesz-e sikere a fáradozásoknak? Az egyedül a gazdaközönségtől függ! Ha a valóságnak teljesen megfelelő adatokat nyerünk, megvethetjük azt a biztos alapot, melyre nyugodtan építhetünk, de ha a valóságtól eltérő, hamis adatok folynak be, nemcsak a sok költség, munka, fáradozás vesz kárba, hanem a magyar mezőgazdaság felvirágoztatásán fáradozó hatóságok és szakkörök annak a veszélynek is ki lesznek téve, hogy a valótlán adatoktól félrevezetve, hasznos helyett káros intézkedéseket tesznek.

Az adatok bevallásánál tehát legelső feltétel a teljes őszinteség. A titkolózással gazdaközönségünk csak magának ártana; olyanformán ez, mintha a beteg azon igyekeznék, hogy az orvos valahogy el ne találja baját, hanem egészen más betegség ellen gyógyítsa.

A tiszta valóságnak bevallásából senkire semmiféle kár vagy hátrány nem háramlik. Felkérem ennél fogva a hazai gazdaközönséget, hogy ha netalan itt-ott olyan balvélemények támadnának, hogy ez az összeírás adóztatási czélból történik, világosítsák fel a tévelygőket és félrevezetetteket s magyarazzák meg, hogy ezek az adatok kizárólag a mezőgazdaság és a földmívelő-nép érdekében gyűjtetnek; adóhivatalok, vagy más pénzügyi hatóságok még csak látni sem fogják ezeket; szóval a mezőgazdasági statisztikai összeírás nincs összekötve semmiféle adóztatási czéllal.

De felkérem gazdaközönségünket, ügyeljen arra is, nehogy egyesek tréfából vagy hiúsá-

TÁRCZA.

Aratás.

Néhány nap mulva nem marad más kint a földön Magyarország főbb terményei közül, mint a tengeri és a burgonya, a takarmánynövények közül a répa. Már tudja minden gazda, hogy körülbelül mit kapott az 1895-ik évi aratásból.

A hivatalos és magán terméstudósítások, gazdák és gabna-üzletemberek nyilatkozatai csaknem egyhangulag azt hirdetik, hogy régen nem volt hazánkban az alföldön olyan aratás, mint az idén. Az egész nagy magyar síkság ontani fogja a menyiség teelintében kiválóan sikerült s minőségileg is jó búzát. A Duna jobb partján, az éjszaki és keleti hegyes vidéken is általában a gyengénél jobb közepes eredménnyel fognak fizetni a gabnafélék, a rozsot kivéve. A kukorica ritka szépen fejlődött. A takarmánytermés jó volt. Ugy, hogy a hol valami különösen erős elemi csapás nem sújtotta a határt, a gazda meg lehet elégedve a termésével.

Ha figyelembe vesszük azt is, hogy ez éven az állatárak jók voltak s hogy az állatállományt semmi nagyobb kár nem érte, mert a sertésvész is csak Kőbányán okozott nagyobb károkat, a melyeket azonban a sertés husárok emelkedése némileg már is ellensúlyozott: az 1895-ik évet

méltán sorolhatjuk a mezőgazdaság szerencsésebb esztendei közé.

De az is kétségtelen, hogy nagy szükség volt már egy jobb esztendőre. Pár év óta: gyenge termés, rossz árak jellemezték a mezőgazdasági helyzetet. Ez éven legalább a termés jó, ha az árak kedvezőbb alakulására nincs is kilátás.

Nem osztjuk azon mesterségesen sötét színeket használó politikusaink és közigazdák fölfogását, a kik azt hirdetik, hogy a jó gabonatermés sem sokat segít válságos helyzetünkön, mert a terméstöbblet értékét a mai árak mellett jóformán megemészti a le- és betakarítás növekedett munka- és költségcsúszáglete. Mert a termelési költségek az első pár métermázsánál jóval nagyobbak, mint a gyenge közép-átlagon felül termetteknél és mert a nyereség jóformán a holdankint termelt métermázsák számának arányában nő. Azonban azt is konstatálnunk kell, hogy a mai termelési viszonyok közepette, a midőn a gazda, a hol csak megterem, legnagyobb részben búzát takarít le, a legjobb aratás sem igen hangolhat valami különös lelkesedésre az aratási eredmények iránt.

Bármilyen paradoxonnak lássék is, tény az, hogy a magyar mezőgazdaságnak legnagyobb baja a sok búzatermés. És ezen a bajon csak igen nehezen, igen lassan lehet segíteni.

A hetvenes évek végén megcsapott benünket az amerikai és a kelet-európai konkurrencia szele. Megérettük s az 1879-iki gazda-

kongresszuson meg is beszéltük ezt a dolgot, ki lett adva a jelszó, hogy: hozzunk gazdaságunkba helyesebb arányokat. Termeljünk kevesebb gabonát, több takarmányt; tartsunk neveljünk, hizlaljunk több állatot.

Ez a jelszó bizonyos mérvben és bizonyos mezőgazdasági körökben érvényesült is. Előbb az uradalmakon, majd a szakszerűen kezelt középirtokokon is fokozatosan csökkent a szemtermelés. Megváltozott a hagyományos hármast forgó; épültek és megteltek az istállók; nagyobb lett a takarmányos puszták és udvar. De ezt a változást még ma is alig érzi mezőgazdasági produkciónk mérlege s igen távol állunk attól, hogy azt mondhatnók, miszerint a szemtermelés országosan csökkent. Sőt ellenkezőleg, emelkedett.

Nem csodálkozhatunk ezen a különös állapoton, ha fölgondoljuk, hogy a termőföld túlnyomó nagy része kiscgazdák, paraszt birtokosok kezében van. Ezek nem igen fontolgatják a nemzetközi gabnatermelési verseny esélyeit; nem igen tudják, hogy mi az a svéd-, vagy másféle, több takarmány és ipari növény termelésére alapított vetésforgó. Egész fogalmi körük nem igen képes más gazdasági rendszert recipiálni, mint a hármast, őszi-, tavaszi-, ugar forgót. Gazdasági felszerelésük és életmódjuk ehez van alkalmazva. Magyarország gabnatermő területének túlnyomó nagy része őszi és tavaszi gabnafélt, persze leginkább búzát terem.

ból valljanak be hamis adatokat s az ily kicsinyes, neveléses emberi gyarlóságok meg-
hiúsítsák a nagy, országos mű sikerét.

A mezőgazdasági statisztikai összeírás az egész, nagy gazdáközönség buzgó, tevékeny közreműködése nélkül eredményes nem lehet. Az ország és saját érdekük egyaránt kívánja, hogy tegyenek meg minden lehető a munkát érdekében. Minden gazdálkodó már jó előre tekintsen körül figyelmesen gazdaságában, jegyezze fel, hogy mennyi földön gazdálkodik, mennyi és milyen gazdasági eszköze, hazi állata stb. van, hogy annak idején egész pontosan jelenthesse be az adatokat az összeíró ügynöknek.

Az egész összeírási munkában legfontosabb személy az összeíró ügynök. Kívánatos, hogy erre az igen fontos állásra a legintelligensebb gazdák, birtokosok vállalkozzanak. Nem alázza ezzel meg magát senki, legyen bármily nagy úr, vagy előkelő személyiség. Sőt dicsőséget szerez vele, mert polgári kötelességet híven teljesíteni s osztályérdekeket tisztas munkával szolgálni: csak emelhet mindenkit a közbecsülésben. Ne engedjék gazdáink, hogy összeíró ügynökök oly személyek alkalmaztassanak, kik a földmiveléshez csak alig értenek, vagy ha értenek is, nincsenek közvetlen összeforva a mezőgazdaság érdekével. Az öntevékenységre a legszebb alkalom kínálkozik, mutassák meg gazdáink, hogy abban a nagy és fontos társadalmi osztályban, melyet ők képviselnek, van elég közszellem, van elég értelmiség, van elég buzgóság s mikor saját javuk, boldogulásuk forog szóban, nem állnak félre összedugott kézzel.

A magyar gazdáközönségnek nemcsak hazafiságára, hanem saját jól felfogott érdekére hivatkozom s gazdáinkat a legelsőtől a legutolsóig teljes bizalommal kérem fel, hogy a mezőgazdasági statisztikai összeírás nagy munkáját minden kitelhető módon támogatni és előmozdítani sziveskedjenek.

Budapest, 1895. július hó 19-én.

Gr. Festetics Ander s. k.,
földmivelésügyi magy. kir. miniszter.

NAPI HIREK.

Istenitisztelek. Csütörtökön augusztus hó 15-én a rom. kath. anyaszentegyházban Maria menyemenetele ünnepeltetik; az isteni tisztélet az ünnepi. — Jövő vasárnapon azaz augusztus

A nagy magyar alföldön órisi legelőterületek kerültek az utóbbi két évtized alatt eke alá. Legnagyobb részt parasztgazdák kezébe jutottak. Kájuk is kiterjeszkedett a hármastörzsek teremint közel két harmadrészkben nem más mint búzát. Sőt sok helyütt még a hármastörzset sem tartják meg, hanem a buza után kapást, a kapás után a búzát mívelik. Olyan földparcella is elég van Magyarországon, a mely évek óta folyton búzát terem.

Es nagyon csalódnánk, ha azt hinnők, hogy a parasztgazdák gabnaprodukcioja nem szaporítja a piaci forgalmat. Az az idő, a midőn a parasztgazda csak a maga szükségletére termelt, már elmúlt. Most minden talpatatnyi földet igyekszik bevetni, hogy eladásra legyen neki, mert sok a készpénz kiadása. Sőt akkor is kénytelen eladni valamit aratás után, ha a házi szükségletére sem termelt elegendő; mert a fizetni való aratás után esedékesek.

Hát bizony óriási mértékben emelkedett nemcsak a produkció, hanem a piaci gabna-árú mennyisége is. Es ezeknek a produktumoknak igen kicsi az értéke.

Ez kell, hogy az irányadó szempont legyen, a midőn az 1895-iki jó aratás nemzetgazdasági jelentőségét mérlegeljük.

A midőn — tekintettel a gyenge rozstermesre — mondjuk négy-öt millió métermázs gabnaterménnyel több exportálni valónk van mint rendszeren, két kérdés áll előttünk:

Az egyik az, hogy lesz e a magyar mezőgazdaságnak érezhetőleg több jövedelme az idén, mint az előbbi években? Erre a felelet kétségtelenül az, hogy: igen.

A másik az, hogy ez a rendszeren több jövedelem megfelelő-e magyar mezőgazdaságban fekvő töke tisztességes kamatozásának, előnyösebb pozíciót ad-e nekünk a népek gazdasági versenyében, jelenti e a kulturális és gazdasági haladásra szükséges erőforrások számbavehető gazdagságát?

A felelet az, hogy: sajnos, nem. A mi pedig még sajnósabb körülmény az az, hogy ennek a bajnak a gyökere, nem mesterségesen megváltoztatható üzleti, külforgalmi konjunktúrákban, hanem a saját magunk gazdasági rendszerében rejlik.

hó 18-án I. Ferencz József Ó csász. és kir. Felsőének legmagasabb születésnapja alkalmából a helybeli rom. kath. szentegyházban az istenitisztelek kivételesen a következő: 7 órakor reggeli mise; 9 órakor asszisztentias nagymise; 11 órakor sz. mise.

Hymen. Versecz városának egy szépsége, Graf Irma k. a. jegyet váltott a helybeli „Luceaferul“ román takarékpénztár pénztárosával és tartalékos főhadnaggyal, Muresianu Szilard urral.

Herzog István gyógyszerész úr, Herzog Gusztáv takarékpénztári h. igazgató fia engedélyt nyert, hogy Ujvidéken gyógyszerért nyithasson. Ezzel mintegy jövatették a derék fiatal ember ellen tavaly elkövetett méltatlanságot, a mikor a már a hivatalos lapban közölt engedélyt visszavonták mas hatalmas emberektől támogatott gyógyszerész javára, mi által neki nemcsak csalódást, hanem tetemes anyagi kárt is okoztak. Kísérje áldás ez új munkakörében.

Ma vasárnap lesz az első czéllövés a polgári lövőtársulat új helyiségeiben, föltéve, hogy az időjárás ezt megengedi.

A helybeli Társaskör beteg, halálos beteg; a doktorok mindent megkísérlettek, hogy életben tartsák, de sajna! eredmény nélkül, a beteg állapota napról-napra súlyosabb lett; ekkor — mint halljuk — a szegénykének szülői kétségbeesésükben végső lépésre határoztak magukat, kuruzslóhoz vitték, ki a beteget jobbról-balról megtapogatva azt a sententiát mondta ki, hogy itt más nem segít, legyen a Társaskör nazarénussá. A nazarénusok tudvalevőleg újból keresztelik belépő hiveiket, e a csodadoktor e csodaszertől várja a regeneráció csodás hatását. Az arra illetékesek vasárnap akarják e lélekemelő procedurát a Társaskörön végrehajtani, mely alkalommal a reconvalescens a „Polgari kaszinó“ népszerű nevét kapja. Szívvel ohajtjuk, hogy ez a gyógy mód be is valjon és husra-vére is elevenítőleg hasson, ne pusztan a külsőre, mint a kozmetikus szerek

Ő Felsője I. Ferencz József születésnapja előestéjén Mult hó 18-án a „Versecz - Fehértemplomi kör“ javára rendezett mulatságon ugyan kitünően mulattak, akik ott voltak, de tiszta jövedelem nem volt. Azért a verseczi egyetemi hallgatók újra rendeznek tanczesztélyt, még pedig Ő Felsője I. Ferencz József királyunk születésnapja alkalmából f. hó 17-én. A táncmulatság előadásokkal lesz egybekötve, mint bekezdő darabot a magyar himnusz fogják adni, továbbá nem játszik Kisfaludy Károly „A gyilkos“ című egy felvonásos vigjátékát. Az egész programot még nem közölhetjük, de kitetszik, hogy a mulatságban sok érdekes és meglepő foglalkoztatni a főiskolai hallgatóink, és meggondolva, hogy jótékony egyesület javára fáradoznak, kimondhatjuk, hogy megeredemmel, ha a közönség pártolna avval is, hogy elmegegy a mulatságra. avval is, hogy felülfizet.

Seiberth Tivadar johirú tejjgazdasághoz új vállalatot csatolt, a lóidomítást. Mint általában ismert sportsmann szép istállót rendezett be, melyben úgy a saját mint más lovait idomítja s a lovaglásban is oktatóst ad. Felhívjuk a t. közönség figyelmét Seiberth úr új vállalatára, mely megtekintésre is mindenkinék, szakértőnek és laikusnak egyaránt tanulságos.

Az Urbáni utczai kisdudovóba már augusztus 16-ától kezdve járnak a régi növedékek, míg az újak csak szeptember 3-án vétetnek fel.

Szöllőinkről. A tevékeny, akadályoktól nem egy könnyen visszariadó férfi végre is czélt ér s élvezheti fáradozásainak gyümölcsét. Ez igazság derék szöllőgazdáinknál új fényes igazolást nyert. Midőn úgy egy évtized előtt a phylloxera nagyterjedelmű szőlőterületeinket semmivé tette, az egész várost rémitő ijedelem fogta el, hiszen polgári javarészenek eddig oly fényes existenciája is a tönkremenés szélén állott. Évek kellettek hozzá, hogy a lakosság kétségbeesítő fásultságából magához térjen. A gondviseles azonban, mely nagy csapást mért ránk megpróbálásunkra, bátor, vállalkozó természetű embereket is adott nekünk, kik szembe szállva a bajjal, óriási munkával és anyagi áldozatokkal járó fáradozásuk által mintegy vezérei, utmutatói lettek a gyengébbeknek s hála Istennek, mai nap megint a legszebb pompában diszlik az egész hegyoldal a magasra törő szőlőlöktől, melyeknek sűrű levelei a legszebb és legfinomabb fürtök bő áldását takarják. E sorok írójának e napokban volt alkalma Zoffmann J. és Weifert M. urak szőlőiben az emberi munka fényes eredményeiről meggyőződést szerezni s a fajok sokféleségében és nemességében gyönyörködni. A piaczon is meg-

jelentek az első érett fürtök élénken üdvözölve és keresve a közönség által, mely kilóját 40 krjával vásárolta. A régi jó idők hajnala kezd újból derengeni s ezt egyedül a munkának, a polgári kitartó munkának köszönhetjük. Urak! le a kalappal ily munka képviselője előtt, tisztelettel szorítsuk azt a kezét, mely ebben a munkában megkérgesedett! T. Gy.

A királyi palota tulajdonjoga. Az igazságügyminiszter a következő érdekes leiratot intézte az I—III. kerületi királyi járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóságához: A királyi miniszterelnök urnak ez évi július 25-én 2176 M. E. szám a. kelt átirata szerint ő császáris apostoli királyi felsége Ischlben ez év július 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a budai királyi varpalota és tartozékai az új telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával a magyar zent korona tulajdonául telekkönyveztesse. Megjegyezzük, hogy a királyi varpalota eddig a k. k. Hof-Aerar tulajdonául volt telekkönyvezve.

Kivétel a Balkán államokba. A temesvári kereskedelmi- és iparkamara a beérkezett jelentések alapján a következő adatokat közli a délbolgar bevételre vonatkozólag: A magyar behozatal Bulgáriába a tavalyihoz képest ezen év első felében az új bolgar accise-törvény folytán, mely a bulgar nemzeti ipar fejlesztését célozza, nagyon csökkent; növelték e csökkenést a szerb és bolgar varutak tulmagas díjszabásai is. Gyáraink mindazonáltal egyes csikkokban szép eredményeket érhetnek el, de csak akkor, ha nagyon kis haszonnal elégszeuek meg. Így Délmagyarország csak némi jóakarattal is versenyképes lehetne a következő cikkekben: cément (40—43 francs 1000 kgr-ként), zöldgálicz (10 francs 100 kgr-ként), vas- és fémárúk, magyar szalámi. Szerbiában újabb időben nagy kereslet mutatkozik a magyarországi keményítő iránt, mely legjobb uton van, hogy egészen kisorsítsa a német és belga gyártmányokat. Vasuti vállalkozóknak Bulgáriában kínálkozik alkalom nagy szabású vállalatra. Hivatalos értesítés szerint ugyanis az ottani közlekedési miniszterium arlejtést irt ki november 1-ig a 333. km. hosszú Román-Plewna-Sumla vasut építése iránt. A részletes föltételek a nevezett miniszterium építési ügyosztályánál 20 frankért megszerezhetők.

Cseregyermek elhelyezése ügyében az ország minden tájékról érkeznek levelek „Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülethez“. S o m o g y i L á s l ó allami iskolai igazgató (M o n o r) VI. elemi oszt. végzett fiát a szunidőre is ideadná cserébe. Földesi Imre földbirtokos (Bihar-udvardi) V. elemi oszt. végzett fiát adná cserébe. B o g y e Pál gör. kel. lelkész (Nagyvárad) 13 éves II. polg. oszt. végzett leányát, K a a l i N a g y Endre pénzügyi titkar (Nagyvárad) a promontrei kath. gymn. III. oszt. végzett fiát kívánna cserébe adni. H a y Gyula földbirtokos (Jászberény) négy éves kis fia mellé keres egy 12—14 éves szegény német leányka játszótársul. Hajlandó a leánynak fizetni is, valamint ruházni, az utiköltséget oda és vissza megtéríteni. L e n g y e! Károly királyi járásbíró (Tenke Bihar megye) 9 éves leányát. R i c h t e r Antal magy. kir. posta és tavorítiszt (Budapest VII. Csömöri-út 81 szám) 12 éves leányát és 7 esztendősi fiát adná cserébe. (Ajánlatos szegény sorsú egyetemi tanulóknak.) R a d o s János közs. tanító (Török-Becse) 10 éves fia helyett kérés cserét. B a n y József német, törvényszéki bíró neje (Nagyvárad) egy szegény sorsú német anyanyelvű 14—15 éves leányt kívánna hat éves leánya és 3 éves fia mellett, mint játszótársat alkalmazni. Hajlandó valamit fizetni s a leányt ruházni is. Az utiköltséget oda és vissza megtéríténé. S o t h György hivatalnok a M. A. V. osztálymérnökségnél (Szolnok) 11 és 8 éves fiát adná cserébe Verseczre. H o r v á t h Ferencz igazgató-tanító (Horgos) 10 éves fiát; — R a d o e János közs. tanító (Török-Becse) 12 éves fiát adná cserébe. — K i r á l y Gergely csongrádi ruhakereskedő egy, esetleg két gyermeket is fogadna cserébe, kik ott vagy az elemi vagy a polgári iskolába járhatnak. A polgáriban a latin is tanulható. — S z v o b o d a Árpád uradalmi ispán B.-Samsonban (u. p. Tót-Komlós) 11 éves fiát adná cserébe. Ott helyben kitünő rom.-kath. népiskola van. — Bővebb felvilágosításokkal P e r j e s s y L. áll. főreális. tanár, egyleti titkar szolgál.

Pusztító viharok. Egész Magyarországon hétfőn borzasztó vihar dühöngött, mely a beérkező jelentések szerint több helyen nagy pusztításokat vitt végbe. Dettán — mint nekünk táviratozzák — nagy gözmalom kéményét a szélvihar ledontotta, a másik gözmalom tetejét

elvitte. — Mőriczföldön Kovács Lajos földgazdát a vihar által gyökerestől kitépelt óriási fa agyonütötte. — Békés-Csabán szintén hatalmas vihar és jégeső volt, mely nagy pusztítást vitt végbe a határban. A pusztító orkán Csabán egyes épületek tetőit szét-hordta. — Kondoroson Czimrak tanyáján beütött a villám az épületbe és felgyújtotta. A kár a dohányban, szőlőben és tengeriben óriási. — Máramarosszigeten a városban és a környékén egy 5 perczig tartó jéges zivatar nagy pusztítást okozott. A piacon tömérdek kirakatot bezuzott, a megyeháza, a városháza, a főispáni palota összes ablakait betörte. A katolikus templom tornya félig összedőlt, a villamos drótok elszakadtak, a Fesztinger-féle udvarban egy köépület beomlott s több embert romjai alá temetett. A sétateren egyetlen fa sem maradt épen, a református templom toronyorája izzé-porrá zuzódott. A Tiszában fürdőgyermek között többen eltűntek. Sugatag felé az országút mentén a szélvihar kitépte a telegraf oszlopokat s a jégeső a még álló termést s a gyümölcsösöket egészen elpusztította. A lakosság rémülete, a melyet irtózatosságot is növelt, még mindig nem múlt el. A kár nagysága a roppant zavarban egyelőre még hozzátevélegesen sem állapítható meg. Szolyván borzasztó zivatar dühöngött, mely négy óra hosszáig tartott. Az esőzés közben a jég oly sűrűn csapott le, hogy a község déli oldalán fekvő házak összes ablakait beverte, s az ablakokon bedülő jég vízzel töltötte meg a szobákat. A vihar egészen felforgatta a vasuti rakart, melynek romjai alól egy életveszélyesen megsérült embert húztak ki. A vasuti vonalnak egy részén a telegraf-oszlopokat is kidöntötte a vihar. Magán Szolyván legalább negyven házfedelet bontott meg a vihar, vagy hordott darabokban széjjel. A görög-katolikus templom mellett egy másfél méter átmérőjű hársfát derékban tört ketté a vihar. A templom erős tornya oldalra hajlott. A kertben és mezőn azonban legtöbbet pusztított a jég. A szép kucoricza, zab, kender és takarmány-féléket teljesen elverte a jég. Szolyva 1850 lakosát tette tönkre a nagy zivatar, kik most az ország jövő közönségétől várják a segítséget, melyet egyenesen Szolyva község előljárásihoz lehet küldeni. — Lugosról írják, hogy ott oly erős zivatar pusztított, hogy a város egyetlen háza sem maradt épen. — Temes-Moraviczán is, hol a felhőszakadás roppant nagy karokat okozott. — Mácsán (Biharmegye) a koronaúradalom birtokán levő takarmány-pajta beütött a villám, mely elégette a pajtában levő összes takarmányt. A kár mintegy 30000 forintba becsülük. — A Fiume várossal szomszédos Veglia-sziget partján ciklon támadt. A San Simeon vitorlászó az óriás víztölcsérbe került s azonnal süllyedt. A legénységet a San Francesco vitorlás emberei nagy küzdelemmel megmentették. — Nevezett vihar a mi határunkon is átvonult. Délután 2 óra felé sötét felhők mutatkoztak a nyugati szemhatáron, melyek rövid idő alatt az egész eget elborítva rémes sejtelmekkel töltötték el az embereket. Felhőszakadástól tartottunk; egyszerre csak orkánzerű vihar keletkezett, mely órákon keresztül dühöngve, itt egy egész tetőt emelt fel, ott egy rozoga kéményt döntött fel, ágakat tördelt, sőt fákat is tépelt ki; azonban a rémes felhőket is elkergette, majd elállván, csendes esőnek engedett helyt. Mint halljuk, járásbíró-ságunk tisztviselője, Czvetter F. nagy kárt szenvedett, a mennyiben a vihar ujonnan épült villája verandáját és tetőjét teljesen tönkre tette. Az új lövőhelyen és a városi kertben is okozott károkat, megtépázva, feldöntve, a mi utjában állott.

Millenium név alatt az államvasutak fennhatósága és annak budapesti városi menetjegy-irodájának vezetése alatt egy oly vállalat alakult, mely a jövő évben Budapesten tartandó Ezredéves Országos Kiállítást meglátogatók részére módot nyújt kedvezményes vasuti utazásra és mérsékelt áru már most biztosított elszállásolásra és ellátásra és pedig ez utóbbit az összes előkelő vendéglőkben és kávéházakban úgy a főváros mint a kiállítási területén. Összköltségek a vasuti munettértyi jeggyel és 2, 3, 4, 5 napi teljes ellátással 12 frttól felfelé. A másik figyelemre méltó előnye a fenti vállalatnak az, hogy a kibocsátandó füzetek kiegyenlítésére részletfizetést köt ki, illetve enged meg. Különböző utalunk a szerkesztőségünkben is kapható felhívásra.

Katonai lóvásár. A csász. és kir. közös hadügyminiszterium hozzájárulásával ezennel közhírré tétetik, miszerint a hadsereg lószük-

ségletének fedezése végett a vármegye területén Temesvárt folyó évi október hó 14-én, Dettan f. évi október hó 16-án, Mramorakon f. évi október hó 19-én katonai lóvásár fog tartatni. Ezen vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül meg fogja vásárolni mindazokat, melyek katonai czélokra alkalmasnak és árna nézve megfelelőeknek fognak találtatni. Miután a főczél az, hogy a hadsereg részére minden közvetítés nélkül egyenesen a tenyésztőktől vétessenek meg a lovak, annál fogva figyelmeztetnek a tenyésztők, hogy teljes bizalommal vessek elő katonai czélokra alkalmas eladó lovaikat és tulzolt árak követelése által a megvétel lehetetlenné ne tegyék, miután mindenestre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben, ha lovaikat közvetítők útján juttatják a hadsereghez. Alkalmas minden szilárd testalkatu, jó mozgast és kitartást ígérő, tulságos hasznalat által még meg nem rontott s a katonai hasznalatot gátló hibával nem bíró 4 egész 7 éves és legalább 158 centimeter magas ló. A 7 évet már meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg, valamint a 158 centimeteren (vagy 15 markon) alóli lovak közül csupán kivételképen vétetnek meg egyes olyan példányok, melyek kiváló jó testalkatuk és kitünő vérrrel bírnak. — Ez alkalommal 3 $\frac{1}{2}$ évet betöltött csikók is fognak vásároltatni, azonban csupán egyes olyan példányok, melyek kiváló jó alkatuknál és nemes származásuknál fogva a katonai csikó telepekben való felnevelésre alkalmasnak látszanak. Figyelmeztetnek tehát a tenyésztők, miszerint 3 $\frac{1}{2}$ évnél fiatalabb vagy nem legkitünőbb minőségű csikók elővezetése által csak felesleges fáradságot és költséget okoznának maguknak. Hogy a tenyésztő-eladók lehetőleg — t. i. a valószínűség határai között — már előre tájékozva legyenek arról, vajjon eladni szándékolt lovaik a katonai bizottság által megvásároltathatnak-e vagy nem, a földmívelési miniszterium felkérte a vármegyék lótenyésztőbizottmányait, hogy azon tenyésztőknek lovaikat, kik náluk jelentkeznek, előlegesen szemléljék meg, és annak minőségéről — alkalmas vagy alkalmatlan voltukról — nekik előre véleményt mondjanak. — Figyelmeztetnek e körülményre a tenyésztők, mert ez által esetleg olyan felesleges költségekkel megterhelhetők, melyek költségek a ló alkalmatlan volta, s illetve a vásárlási helyére való czéltalan szállításából felferülhet. A megvett lovak azonnal a helyszínén átvétetnek és készpénzben kifizetnek. Az elővezetés helye, a város, illetőleg község-házán tudható meg. Kelt Budapesten, 1895. július hóban. A földmívelésügyi m. kir. miniszter.

A kolera réme. A Dziennik Polskinek jelentik Przemislből, hogy az ottani helyörségben már néhány nap óta borzasztó módon dühöng a kolera-höz vagy kolerához hasonló betegség. Egy-egy ezrednek napi betegállománya átlag 60 emberből áll. A betegség tünetei nagy hőségben, gyomorgöröcsökben és hányásban nyilvánulnak. A katonai hatóság a betegség okau éretlen gyümölcs élvezetét tartja. De hir szerint olyanok is megbetegedtek, a kik nem ettek gyümölcsöt. A polgári lakosság közt is előfordultak megbetegedések. A przemisli helyörség ma 400 betegét számlal.

Irodalom.

„Nincsenek többé lányok” czimvel jelent meg Thewrewk István új műve. A magyar olvasóközönség Thewrewk Istvánt tíz évi irói működése alatt gyakrabban tűntette ki a nagy érdeklődés és rokonszenv jeleivel, minden egyes műve, kezdve az elsőtől, gyorsan vált népszerűvé, s a kiváló tehetségű fiatal író további működése iránt méltán ébresztett élénk várakozást. Hosszabb hallgatás után Thewrewk István most újból a közönség elé lép, megizmosodott tehetséggel s legújabb elbeszéléseinek, tárcáinak legjavával. Könnyed, szellemes, érdekes mindaz a mit új művében nyújt, s a mai társadalmi életből való. Thewrewk kitünően ösmeri s mai társadalmunkat és különösen a nőkről írott dolgai által lett népszerűvé. A „Nincsenek többé lányok” czimű mű a külalakban is rendkívül elegáns és a kiadónak igazán dicséretére válik. A Rozsnyai Károly kiadásában Budapesten megjelent, remek czimlappal ellátott, tartalmilag pedig roppant érdekességű műnek ára 1 korona. Pompás díszkötésben 2 korona.

Röptében a Nagyvilág körül. Mos kaptuk meg ez oly hamar népszerűséget nyert díszmüből a hetedik füzetet a következő 16 fénykép-pel: A diadalkapu Párisban. — Kenilworth kas-

tély, Angolország. — Melrose kolostor, Skóthon. — Koblenz, a Rajna mellett. — Csatatár-Versaillesben. — Színház és a Schiller-tér Berlinben. — A Marina, Capri. — Lissabon, Portugália. — A Luknow kapu, India. — Nazareth, Palestina. — Isola Bella, Lago Maggiore, Olaszország. — Theba romjai, Egyptom. — Montreal és Mount-Royal, Canada. — Az Usplata-szoros az Andesekben, Dél-Amerika. — Nemzeti kongressus-háza Santiagóban, Chile. — Pillantás a Yosemite-völgybe az „Art. Point”-öl, Kalifornia. — Így ez a füzet is úgy változatosság, mint művészi kivitel tekintetében, méltó versenytársa az előbbieknak, melyekről a legelőkelőbb szakörök és tekintélyek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak. A sok közül csak a „Magyar Nyomdászati” czimű előkelő szaklap véleményét közöljük. — E lap augusztusi füzeté ugyanis a következőket írja: „Röptében a Nagyvilág.” E czimen a világhírű „The Werner & Co.” kiadóvállalat nagy nyegyedret alakban pártatlan díszmüvet adott ki, melynek elárúsítási jogát az Egyetértés váltotta meg. A díszmü 256 eredeti fényképben mutatja be az egész világot s a mostani magyar kiadáson kívül mar megjelent angol, francia és német kiadásban is, összesen mintegy 16 millió példányban. A fényképek a világ legérdekesebb pontjairól készültek és feltétlen művészi kivitelűek, s ha már a fényképek ilyen sikerültek, az ezekről készített chlichék valóságos remekei a czinkográfia-nak, olyanok, a minöket nem mindig láthatni; ezekről myomták azután a képeket úgynevezett amerikai illusztrációs papírra, olyan gyönyörű kivitelben a melyet a legtapasztaltabb szakember is csak ritkán láthat. Az egész mű a külföldön készült, a képek alatt levő szöveget itt stereotypálták, és küldték ki nyomásra. Ajánljuk szaktársainknak e mű megszerzését, mint olyat, mely nemcsak a laikusnak, de a szakembernek is igen tanulságos. — Minden füzet 16 fényképet tartalmaz s vidékre való küldéssel együtt nem kerül többé 35 krnál. Az egész mü (16 füzet) előfizetési ára 5 frt. 60 kr. Az előfizetési pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők.

Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásából a 15. és 16. füzetet küldte be a Franklin-Társulat. A két füzet az „Utazás a hold körül” tartalmazza, Gaal Mózes új fordításában s megint gazdagon van illusztrálva. Verne exotikus útleírásainak kétség kívül ez egyik legérdekesebbike. A három utazó élményei és megfigyelései a világűrben, életmódjuk az ágyúlöveg belsejében, megkapó, érdeklődésünket megfeszítő olvasmány, mely a nélkül, hogy észrevennők, bevezet bennünket a csillagvilág bámulatos és főséges titkaiba. — Ez új olcsó kiadás egy-egy füzetének ára 20 kr. bármely hazai könyvkereskedésben. Előfizethetni a vállalatra 1 frtjával 5 füzetet, akár a Franklin-Társulatnál, akár a könyvtáraknál.

Az Olcsó könyvtár új olcsóbb kiadásából Gyulai Pál szerkesztésében a Franklin-Társulattól most vettük a IX. sorozatot. Ez a sorozat kétségtelenül az eddig megjelenteknek egyik legérdekesebbike. Egytől-egyig a világirodalom legfényesebb nevű szerzőivel találkozunk benne. Ime a sorozat tartalma: 161 Schiller. Mózes küldetése. — 162—164 Taine H. Az eszmény a művészetben. — 165—168 Lessing. Bölcs Nátán. — 169—171 Beulé. Augustus-ésaládja és kora. — 172—173 Lindau Pál. Molière, ford. Bánfi Zs. — 174—176 Feuillel Octáv. Egy nő naplója. Regény. — 177—178 Macaulay. Barer-Bertgand. — 179—180 Molière. A bot-csinált doktor. Vigjáték. Az Olcsó könyvtár egyes sorozatai megrendelhetők minden hazai könyvkereskedés útján; a hol könyvkereskedés nincs, levelező-lapon a Franklin-Társulattól. Egy-egy sorozat ára bérmentes megküldéssel 2 frt. Egyes számé 10 kr.

Nyiltér.

Henneberg-selyem csakis akkor feketei, ha közvetlen gyárból rendelik — való, fehér és szineseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterként — sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. **postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordítá-
val küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Árverési Hirdetmény.

Az 1895 évi augusztus hó 8-ik napján 308 ügyszám alatt általam felvett jegyzőkönyv alapján ezennel közhírré tétetik, hogy folyó évi augusztus hó 16 napján délelőtti 8 órakor Det-tán a vasuti indóháznál egy hatlóerejű gőzcséplőkészlet és tartozékai 4120 frt. becsérték-értékben azon alul is a legtöbbet ígérőnek készpénz lefizetés mellett nyilvános árverés útján általam, Kirsch János és Kirsch Gyula det-tai lakosok mint a fenti gőzcséplőkészlet és tartozékainak átvevői s átvenni vonakodó felek veszélyére és költségein a kereskedelmi törvény 351. és 347. §§-ai alapján eladatni fognak.

Kelt Verseczen, 1895. évi augusztus hó 8-ik napján.

Dr. Mattiessich Dezső,

mint Dr. Kormos Béla verseczi kir. közjegyzőnek a temesvári kir. közjegyzői kamarának 252./1894. számú rendelvényével kirendelt helyettese.

5019. szám. — tkv. 1895.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dénes E. nagy-becskei cégnek Lőrincz Márton varadai lakos elleni végrehajtási ügyében 200 frt. tőke, ennek 1893. évi október hó 1-től járó 6% kamatai 50 frt. 38 kr. eddigi, 14 frt. jelenlegi, és a még felmerülendő költség kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Varadai község 1652 sz. tjkvben irt A I 763—764 hr. sz. 404 öszs. sz. egész ház, az 1881 évi LX. t. cz. 156 §-ának alkalmazása mellett 416 frtban megállapított kikiáltási árban

1895. évi szeptember hó 24-ik napján délután 2 órakor Varadán a községi előljárásági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni úgy mint:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzított ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becs-árának 10%-át, vagyis 41 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rend 8. §-ában

kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. törv.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjait a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság telekkönyvi irodájában és a fent-vezett község előljáráságnál megtekinthetők.

Verseczen, 1895. évi július hó 2-ik napján.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál.

Paulovics, kir. jbiró.

Szépítőszerek különlegességek Fischer Róbert

a vegyészeti tudóra és szépítőszerek készítő vegyészeti laboratóriumából
Bécs, I., Habsburgergasse 4, II-ik emelet.

Szőrvesztő-szer (Epilatoire)

az arcz-szőr, a kézen s a karokon stb. előforduló szőr teljes kiirtására.

A kellemetlen helyen levő szőrnek akkénti kipusztítása, hogy az soha többé utána ne nőjön eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmiféle szerrel sem érthették el. Feltűnést kelt emélfogva az én szorem, amely nemcsak a szőrt pusztítja el, hanem annak utánanövését is meggátolja, annál is inkább, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyújtok s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredménnyel nem járna, a teljes összeg visszaadására.

A különlegességek árai:

Szőrvesztő-szer (Epilatoire) . . . . . 1 kis üveg 5 frt., 1 nagy üveg 10 frt.
Szeplő kenőcs . . . . . 1 tégely 2 frt.

Bérmentes küldéssel 20 krral többt

Ozon vízben felfogva 1 üveg (1/2 liter) 1 frt. Poudre Email, köznapi poudre 3 színváltozatban, 1 karton pirosítóval 3 frt., 1 karton pirosító nélkül 2 frt.

Szőkítő víz (Blondeur) 1/2 literes üveg 3 frt. Szer vörös orr ellen, 1 doboz 2 frt.

„Fo“ hajfestő szer 1 doboz, fest szőketől feke-téig. 1 frt. 20 kr., 3 frt., 5 frt. Gyógyászati quarszomok, a miteszer eltávo-lítására 1 frt. 50 kr.

Az Ozon és az egyes különlegességi szerek használatáról szóló ismertető füzetek ingyen és bérmentes.

A szerek ártalmatlan voltáról tanuskodó bizonyítványok betekintheők, ugyancsak a világ minden részéből érkezett köszönőiratok ezrei. Teljes megbízható s szakzerű felvilágosítások minden kosmetikus kérdésben ingyen naponként d. e. 10—12-ig s délután 2—4 óráig.

Vidékre levél útján is.

Raktár Budapesten: Török József gyógyszerárában, Kiraly-utca. — Fáy-Kiss J. gyógyszerész a „Nagy Kristófhöz“.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkék, árújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrássy-sétatár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-téle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, re-gényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal biró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.